گفتوگۆ لەگەڵ شانۆکار ئەحمەد جەمیل.. ئامادەکردنی: کامەران حاجی ئەلیاس

ئەحمەد جەمیل: بینەر زیاترحەز بەنمایشێک دەکات کە کە باری دەروونی ئارام بکاتەوە کاتی باس لە مێژووی شانۆ ی کوردی دەکرێت بەتایبەتی لە شاری هەولێر، ناکرێت باس لە هونەرمەند "ئەحمەد جەمیل عەبدولسەمەد" نەکەین ئەو خاوەن مێژوویەکی پڕشنگدارە خاوەنی چەندین نمایشی شانۆ و درامایە، ڕۆڵێکی گرنگی بینیوە لە پێشڤەچوونی ڕەوتی شانۆ لە شاری هەولێر بەتایبەتی لە هەشتایەکانی سەدەی رابردوو ئێمە بۆ زیاتر ئاشنا بوو بەو هونەرمەندە لە نزیکەوە بە چەند پرسیارێک بەسەرمان کردوە.
هەڤپەیڤین- کامەران حاجی ئەلیاس

- ئەرشیفی هونەریتان دەوڵەمەندە بە چەندین بەرهەمی بەپێز ئەگەر بکرێت ئاماژەیان پێبدەیت. سەرە تای کاری هونەریم دەگەڕێتەوە بۆ ئەوە کاتەی کە قوتابی بووم لە قوتابخانەی مەولەوی کوڕان لە شاری هەولێر کاتێ بە شداریم دەکرد لە چالاکی قوتابخانەکانی هەولێر بە سەرپەرشتی مامۆستای هونەرمەند "تەحسین تەها" وە لە یەکییەتی قوتابیانی کوردستان .. لەساڵی 1975 لە ئەردوگای ڕەبەت لەڕۆژهەڵاتی کوردستان تیپێکی شانۆییمان بە ناوی تیپی (خەبات) دامەزراند لەگەڵ هونەرمە ندان (موئەیەد فقێ وفەرەیدون ئاریەخی) چەند شانۆگەرییەکمان پێش کەش کرد..
  دوایی بە شداری چەند بەرهەمێکیم لە چالاکی قوتابخانەکانی هەولێرم کردوەکو:
  ئۆپەرێتی "رووباری ژیان" لە نووسین "مدحت بێ خەو" دەرهێنانی هونەرمەند" تەحسین ها" ساڵی 1978 ، ئۆپەرێتی "داستانی شۆرش "لە نووسین "مدحت بێ خەو" دەرهێنانی هونەرمەند"تحسین تەها" ساڵی1979 ، درامای "هونەر و ژیان" لە نووسین "ڕەواس جاف " دەرهێنانی "عادل عبدوڵڵا" ساڵی 1977 کە بەرهەمی تیپی کۆمەڵەی هونەرو وێژەی کوردی هەولێر بوو.
  دا کردوە لەوانە: هەروەها شداریم کرد لە چەند بەرهەمێک

لەگەڵ تیپی شانۆی هەولێر
شانۆگەری" هەبوو نەبوو" لە نووسینی" قاسم محەمەد"دەرهێنانی هونەرمەند" سەباح عەبدولڕەحمان" ساڵی 1980 بە تەلەفزیۆن تۆمار کرا، شانۆگەری "لاس و خەزال" لە نووسینی "نازم دەبەند" دەرهینانی هونەرمەند "سەباح عەبدولڕەحمان" ساڵی 1983 بە تەلەفزیۆن تۆمار کرا،درامای " تاپۆ هەقی چی یە" لە نووسینی هونەرمەند"چەتە حسن" دەرهێنانی "زوهیر عەبدولمەسیح" ساڵی 1983 ،شانۆگەری "ئادابا" لە نووسینی "معاز یوسف" لە دەرهێنانی "هاشم زەینەل" ساڵی 1984
، درامای " سورمە خان "لە نووسینی "محەمەد یونس "دەرهێنانی "سەفوەت جەراح" ساڵی 1983، درامای "هەورو ساماڵ" لە نووسینی"چەتە حسن" دەرهێنانی هونەرمەند" عادل عەبدوڵڵا "ساڵی 1980،شانۆگەری "خاتووکەڵاوزێر" لە نووسین" حەمە کریم هەورامی" دەرهێنانی "سەفوەت جەراح" ساڵی 1985 ،شانۆگەری "خانە دان" لە نووسینی مۆلێر دەرهێنانی هونەرمەند"تەحسین شەعبان" ساڵی 1984،شانۆگەری "مرۆڤ و ئازارەکانی" نووسینی "پیتر ڤایس" دەرهێنانی هونەرمەند" سەباح عەبدولڕەحمان" ساڵی 1983، شانۆگەری "قەڵای دم دم" نووسینی عەرەب شەمە دەرهێنانی هونەرمەند"سەعدون یونس" ساڵی 1984، شانۆگەری"حەمە دەک" نووسینی "یەشار کەمال" دەرهێنانی هونەرمەند "تەڵعەت سامان" ساڵی 1988،شانۆگەری "گوێی نەهێنی" لە نووسین و دەرهێنانی "لەتیف نوعمان" ساڵی 1986 درامای"ئاسکە" نووسینی "حەیدر عەبدولڕەحمان" دەرهێنانی "سەعدون یونس" ساڵی 1978،شانۆگەری "مەرزی و کاکە مین" لە نووسینی "چەتە حەسن " دەرهێنانی "سەعدون یونس" ،شانۆگەری "قاسپەی کەو" نووسینی "سەمیر عەبدولستار"دەرهێنانی "سەعدون یونس" ساڵی 1978، تەمسیلی"گەڕەکەمان"نووسینی "چەتە حەسن" لەدەرهێنانی هونەرمەند"سەعدون یونس"،درامای" کەلار" نووسینی "حەیدەر عەبدولڕەحمان" دەرهێنانی "سەعدون یونس"، شانۆگەری "مردووی سەر شەستەکە"دەرهێنانی هونەرمەند "فەرهاد شەریف"،شانۆگەری" نالی خەونێکی ئەرخەوانی" نووسینی هونەرمەند "ئەحمەد سالار" دەرهێنانی "حەمە عەلی خان"،شانۆ گەری" تاشە بەردوو چاڵ " نووسین و دەرهێنانی "سەباح عەبدولڕەحمان"، شانۆگەری "شاهێر شایە" نووسینی "سەعدوڵڵا یونس" دەرهێنانی "سەباح عەبدولڕەحمان".
هەروەها لەگەڵ هونەرمەند بەکر مەعروف تیپی شانۆی پێشڕەوی کرێکارامان دامەزراند چەندین شانۆگەریمان پێشکەش کرد

لەوانە شانۆگەری "خەبات"، شانۆگەری "کە بەرپرسیارە" شانۆگەری " بەندی ژمارە 47"،هەرلەمیانی کارەکانم چەندین بەرهەمی رادیۆییمان بۆ رادیۆی بەغدا تۆمار کرد.
*جگە لەکاری شانۆ لە دراماش دا کارت کردوە چ جیاوازیک هەیە لە رووی نواندنەوە؟

▪ بەرای من جیاوازیکی زۆر هەیە لە نەوانیاندا هەیە،لە شانۆ دا هونەرمەند دەبێت خۆی زۆر باش ئامادە بکات بۆ ئەزبەرکردنی دیالۆگەکان وە کاتێکی زۆریش پرۆڤە دەکات چونکە لە کاتی نمایش راستەوخۆ رووبەرووی بینەران دەبێتەوە بۆیە دەبێت بە وردی مامەڵە لەگەڵ هەموو شتێک بکات، دەبێت باش کۆنترۆڵی خۆی بکات ، بەبۆچوونی من هونەرمەند زیاتر چێژ لە شانۆ دەبینێت، بەڵام لە دراما وا نیە ئەکتەر رووبەرووی کامێرا دەبێتەوە بە ئارەزووی دەرهێنەر کامە گرتەیان بەدڵ بوو ئەو هەڵدەبژێرێت لە هەمەکان کاتدا کاتی ئەکتەر لەکاتی وێنەگرتن، هەڵە دەکات دەتوانێت چەندین جار دووبارەی بکاتەوە، کە لە نواندنی سەرتەختەی شانۆدا ئەم حاڵەتە بوونی نییە .
*بەو پێیەی ساڵنێکە لە هانەدەران دەژیت شانۆی کوردی لەدەرەوە چۆن دەبینی؟

زۆر بە داخەوە شانۆی کوردی لەهانەدەران زۆر زۆر کزە وەک پێویست نییە لەوانەیە دووساڵ جارێک شانۆگەریک نمایش بکرێت،کاتێ شانۆگەرێک لە وڵاتێک نمایش دەکرێت،لە هەموو وڵاتێک نمایش ناکرێت،هۆکاریش زۆرن وەکو نەبوونی کات لەلای هونەرمەندەکان چونکە زۆربەی هونەرمەندان بە بژیوی ژیانیخێزانەکان کاردەکەن،هیچ لایەنێک هاوکاری مادیان ناکات زۆرجاریش لەکوردستان هەندێ تیپی هونەری بۆنمایشکردنی بەرهەمەکانیان دێنە ئێرە ئەوانیش کێش و گرفتی خۆیان هەیە..بێگومان کێشە زۆر ئەگەر باسیان بکەین..

*ئاستی شانۆکوردی بەگشتی لە ئیستادا چۆن دەبینی؟

▪ بە داخەوە شانۆی کوردی زۆر لەکزی دایە،بە تایبەتی لە شاری هەولێر ئەگەرلە ساڵێک نمایشیکی شانۆ بکرێت ،هۆکاریش زۆرن لەوانە کەمی هاوکاری دارایی تەرخان کراو بە شانۆ ، دەست نیشان کردنی دەقی خراپ، وەنە بوونی هۆڵی نمایشی شانۆیی ئەوانە هەموویان هۆکارن بە دابەزینی ئاستی شانۆی کوردی ،

بۆیە دەبێت بەرپرسان چارسەرێک بۆ ئەو قەیرانە بدۆزنەوە، وە دوور کەوتنەوەی شانۆکارانی بە ئەزموون ئەوانە پێمان دەڵێن کەوا شانۆی کوردی لە قەیرانێکی گەورە دایە کەجێگای داخە بەڵام لە شاری سلێمانی جوڵەی شانۆیی بەربەردەوامی هەیە هیوادارم ئەو جووڵایەش لە هەموو شارەکانی کوردستان بوونی هەبێت، داوا لە شانۆکاران دەکەم با هەموویان یەک دەست بن یەکگرتووبن لە پێناو شانۆی کوردیمان.

- بینەر چۆن لەچ جۆرە نمایشێکی شانۆیی دەبینیت (بەزمەسات یان مەرگەسات)؟

- بە بۆچوونی خۆم لەم کاتە دا بینەری شانۆ لە کوردستان تارادەیەک بێزارە، بە باردۆخی ژیانی سەخت گوزەر دەکات ، ناسۆرییەکانی زۆرە بۆیە حەز بەنمایشێک دەکات کە کەمێک لەو ناخۆشیانەی کەم بکاتەوە لەبەر ئەوە هەست دەکەین بینەر زیاتر حەز بەنمایشێک دەکات کە کە باری دەروونی ئارام بکاتەوە زیاتر حەز لە نمایشی بەزمەسات دەکات، بەمەرجە پەیامێکی شانۆیی مرۆڤایەتی هەبێت نەک تەنیا ئامانج لەی تەنیا پێکەنین بێت.

*رۆڵی و گرنگی تەکنیک بە تایبەتی رووناکی لە شانۆدا تا چەند لە خزمەت نمایش شانۆ دایە؟

- رووناکی رۆڵێکی گرنگی هەیە لە شانۆدا،چارەسەری زۆر شت دەکات ،هەندێک لە نمایشە شانۆییەکان بەبێ رووناکی پەیامی خۆی وون دەکات،چونکە لە رێگەی رووناکی ،دەست نیشان کردنی هەموو کاتەکانی شانۆدەکرێت بۆیە چەندە دەقی شانۆ گرنگە ئەوەندەش تەکنیکی رووناکی گرنگە بۆ شانۆ ،بەڵام بە داخەوە شانۆی کوردیمان لەم بوارەدا زۆر هەژارە بەجۆرێک تائێستا نەمان توانیوە هونەرمەندی پسپۆری رووناکی ئامادە بکەین، بە تایبەتی لە کۆلێژ و پەیمانگاکان زۆر گرنگی بەم بوارە نادەن بۆ ئەوەی کادیری لێهاتووی رووناکی دروست بکەین ئێستا لە وڵاتی ئالمانیا هیچ کەس ناتوانێ لەم بوارە کار بکات ئەگەر هاتوو بڕوانامەی پسپۆری رووناکی نەبێت چەندین پەیمانگا و کۆلێژی هونەری تایبەت بەم بوارە هەن ،بەو هیوایەی لە کوردستانیش گرنگی بەو بوارە بدرێت.

*هیچ پرۆژەیەکت بۆ داهاتوو هەیە؟

- هیوادارم کاتێ گەرامەوە بۆ کوردستان سوود لە تواناکانم وەربگیرێت ،چونکە من ماوەی(25) ساڵە لە شانۆی نورنبەرگ لە

بەشی تە کنیکی رووناکی کارە دەکەم ئەزموونەکی باشم لەو بوارە دا هەیە.

یەعنی مامۆستا ئەمن ئیش و کارم نییە
کرێی خانییەکان لەخۆیان سەرفکەمەوە !!
alwanda2010